

Pirkanmaan hyvinvointialue
PL 272, 33101 Tampere
etunimi.sukunimi@pirha.fi
pirha.fi

Vastaus valtuustoaloitteeseen
16.4.2024

Vastaus perussuomalaisten aluevaltuustoryhmän valtuustoaloitteeseen 6.11.2023

Aloite Pirkanmaan hyvinvointialueen ulkoistettujen palveluiden kulujen, kilpailutuksien, sekä mahdollisten säästöjen selvittämisestä

1. Suun terveydenhuollon välinehuolto

Pirkanmaan hyvinvointialue on ulkoistanut palveluja mm. suun terveydenhuollon välinehuollosta, kun suun terveydenhuollon työvälineitä kuljetetaan esim. Tampereelle Hatanpäälle välinehuoltokeskukseen puhdistukseen.

- Pyydämme selvitystä suun terveydenhuollon välinehuollon ja kuljetuspalveluiden kustannuksista kaikkineen ennen muutoksia ja niiden vertailua nykyisiin kustannuksiin ulkoistettujen kuljetuspalveluiden ja keskitetyn välinehuollon myötä.
- Lisäksi pyydämme selvitystä minkälaisia kustannusvaikutuksia toimeenpannuista muutoksista on seurannut.

Vastaus:

Välinehuollon järjestämisestä vastaa tukipalvelujen tehtäväalueella osastopalveluiden vastuualue, joka myy sisäisesti palvelua hyvinvointialueen toimintayksiköille. Pirkanmaalla välinehuollon palvelua tuotetaan 28:ssa Pirhan omassa toimipisteessä 1.1.2024 alkaen:

- Keskitetyt välinehuollot sairaaloissa: Tays Keskussairaala, Tays Hatanpää.
- Keskitetyt toimipisteet kunnissa: Lempäälä, Kangasala, Ylöjärvi.
- Muut kuntien toimipisteet: Akaa, Valkeakoski, Pirkkala, Sastamala, Tays Valkeakoski, Tays Sastamala, Tays kampus asiakasyksiköt (8).

- Tampereen kaupungin alueella Tipotie, Tesoma, Tullinkulma, Linnainmaa, Tam-mela, Hervanta, Etelä-Hervanta, Lielähti, Sehyk (Kaupin kampuksella).

Seuraavien kuntien alueilla on terveydenhuollon yksiköitä, joista instrumentit kuljetetaan huollet-tavaksi Pirhan omaan keskitettyyn välinehuollon toimipisteeseen: Ikaalinen, Hämeenkyrö, Sas-tamala, Vesilahti, Punkalaidun, Urjala, Orivesi, Kuhmoinen, Pirkkala, Lempäälä, Tampere. Kul-jetettavasta välineistöstä 80 prosenttia on suun terveydenhuollon välineistöä. Instrumenttien kul-jetus ostetaan sidosyksikkö Tuomi Logistiikka Oy:ltä.

Kangasalan pienemmissä perusterveydenhuollon toimipisteissä, Pälkäneellä ja Nokialla palvelu ostetaan Suomen välinehuolto Oy:ltä, joka on tuottanut palvelun Nokian kaupungille jo ennen hyvinvointialueen toiminnan käynnistymistä 2023.

Välinehuoltoa on hyvinvointialueella keskitetty pienistä toimipisteistä isompiin keskuksiin pro-cessin tasalaatuisuuden, välinehuoltajien osaamisen kehittämisen ja riskien hallinnan varmista-miseksi. Yhden työntekijän välinehuoltopiste aiheuttaa henkilöstön saatavuusriskin loma- ja poissaolotilanteissa, mikä saattaa johtaa merkittäviin toimintahäiriöihin potilastyössä. Myös laite-kannaltaan pienet yksiköt aiheuttavat toiminnan jatkuvuuden riskin ainoan laitteen vikaantuessa. Välinehuollon toimipisteistä, joista toiminta on keskitetty, laitekanta on ollut käyttöikänsä päässä. Välinehuollon perusvarustuksen (pesukone-autoklaavi-kuumasauamaaja-ultraäänipe-suri) yhteiskustannusarvo uutena hankittaessa on noin 80 000 euroa, joka ei sisällä laitteistojen ylläpidosta, laiteympäristöstä ja sen muutostöistä johtuvia kustannuksia.

Kuljetuskustannusten muutokset:

Pirkanmaan hyvinvointialueen aikana, 1.1.2023 alkaen, lakkautetun välinehuollon toimipisteen kuljetuskustannukset/kk:

Reitti	a' hinta	Päivät	Kustannus/kk
Ikaalinen (15.1.24 →) + Hämeenkyrö (5.6.23→) - Ylöjärvi	118,85 €	21	2 495,85 €
Orivesi (29.1.24 →) -Kan-gasala	117,9	21	2 475,90 €
Lempäälä hammahuolto sisäinen kuljetus	37,5	21	787,50 €
Kulju -Lempäälä	75,6	21	1 587,60 €
Urjala - Hatanpää	130,2	21	2 734,20 €

Vesilahti - Hatanpää 12/23 saakka	84,63	21	1 777,23 €
Vesilahti-Lempäälä 12/23 alkaen	76,44	21	1 605,24 €
Vuores-Tullinkulma	-	vaihtelee	1 100 €
Kämmenniemi-Teisko	-	vaihtelee	460 €
Kuhmoinen - Hatanpää (lopetettu 31.12.23)	-	-	1 777,93 € (kustannus päättynyt 31.12.23)
Ostopalveluna hankitun välinehuoltopalvelun (Suomen välinehuolto Oy) kuljetuskustannukset Kangasala, Nokia	-	vaihtelee	5 682,31 €

Kolmostien Terveys Oy, Keiturin sote Oy ja Mäntänvuoren terveys Oy osakeyhtiöinä järjestävät välinehuollon itse.

2. Ulkoistetut palvelut ja niiden kilpailutukset

Pirkanmaan hyvinvointialueen heikentynyt taloustilanne on ajanut tehostamaan palveluita monialaisesti ja usein ulkoistaen. Heikossa taloustilanteessa on tärkeää seurata tehtyjen säästötavoitteiden vaikutuksia tarkasti.

- Pyydämme kuntakohtaista selvitystä muutoksien myötä vuonna 2023 ulkoistetuista palveluista ja niiden kilpailutuksista.
- Pyydämme kustannusselvitystä edellä mainituista keskenään vertaillen vuodelta 2022 ennen muutoksia ja vuodelta 2023 muutoksien jälkeen.
- Lisäksi pyydämme selvitystä edellä olevaan viitaten paljonko mahdollisia säästöjä on muutoksien myötä syntynyt.

Vastaus:

Aluehallitus on asettanut 11.3.2024 (73 §) hyvinvointialueen ostopalvelujen kokonaisuutta tarkastelevan työryhmän. Työryhmä selvittää ostopalvelujen käyttöä ja kustannusten vähentämistä ja valmistelee tarvittavat muutosehdotukset. Työryhmä työskentelee syyskuun 2024 loppuun saakka ja raportoi työstään aluehallitukselle ensimmäisen kerran toukokuun 2024 lopussa.

Mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden asumispalvelut (yhteisöllinen asuminen ja ympärivuorokautinen palveluasuminen)

Mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden asumispalveluita on tuotettu vuonna 2022 Pirkanmaan kunnissa pääsääntöisesti ostopalveluna. Pirkanmaan hyvinvointialueelle siirtyi vuoden 2023 alussa noin 105 kilpailutettua mielenterveys- ja/tai päihdeasiakkaiden palveluasumista (nyk. yhteisöllinen asuminen) tai tehostettua palveluasumista (nyk. ympärivuorokautinen palveluasuminen) koskevaa hankintasopimusta. Kilpailutettuja hankintasopimuksia on ollut voimassa kaikissa muissa kunnissa Ikaalista lukuun ottamatta. Lisäksi Kolmostien Terveys, Mäntänvuoren Terveys sekä Keiturin Sote tuottavat alueillaan mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden palvelut ulkoistussopimuksien perusteella. Kuhmoisten palveluista on vastannut Jämsän Terveys.

Kilpailutuksia on toteutettu Pirkanmaan kunnissa hyvin eri tavoin. Hankintasopimukset ovat keskenään eri sisältöisiä sekä sopimuskaudet eri pituisia. Vuonna 2023 on valmisteltu koko Pirkanmaata koskeva mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden yhteisöllistä asumista ja ympärivuorokautista palveluasumista koskeva hankinta, jonka tarjouspyyntö julkaistiin joulukuussa 2023. Kilpailutus ei merkittävästi laajenna nykyisiä ostopalveluja, mutta mahdollistaa yhteneväiset palvelut ja palvelusisällöt koko Pirkanmaalle.

Ympärivuorokautiseen palveluasumiseen tarjouksia tuli 45 kappaletta ja keskihinta oli noin 185 e/vrk. Yhteisölliseen asumiseen tarjouksia tuli 34 kappaletta ja keskihinta oli noin 111 e/vrk. Tämä tarkoitti hintojen nousua verrattuna aiempiin hintoihin.

Aiemmat hinnat eivät ole vertailukelpoisia uusiin hintoihin verrattuna johtuen erilaisista palvelusisällöistä. Verrattuna aikaisempiin sopimuksiin, uuden sopimuksen mukaiset vuorokausihinnat ympärivuorokautisessa asumisessa sisältävät jatkossa kaikki asiakkaan tarvitsemat palvelut tukipalveluineen yhteen hintaan sidottuna. Yhteisöllisessä asumisessa tukipalveluiden hinnasto on sidottu Pirkanmaan hyvinvointialueen määrittelemiін asiakasmaksuihin. Sopimuksessa on määriteltä kiinteä hintakausi vuoden 2025 loppuun saakka sekä katto hinnankorotuksiin.

Ikäihmisten yhteisöllinen asuminen

Ikäihmisten yhteisöllinen asuminen kilpailutettiin vuonna 2023. Taustalla kilpailutuksessa oli lainsäädännössä tapahtuneet muutokset sekä sopimusten yhtenäistäminen Pirkanmaan hyvinvointialueella. Verrattuna aiempiin palveluasumista sisältäviin sopimuksiin palvelun sisältö

päivitettiin vastaamaan vanhanmuotoisesta palveluasumisesta yhteisölliseen asumiseen ja hankinta laajennettiin koskemaan koko Pirkanmaan hyvinvointialuetta. Hankinta on toteutettu dynaamisen kaltaisena hankintamenettelyinä, jossa tarjouksen voi jättää menettelyyn koska tahansa ja tarjousten käsittely toteutetaan tietyissä aikasykleissä. Annettuja tarjouksia oli tullut 11.12.2023 mennessä yhteensä 15 kappaletta ja tarjousten keskiarvo oli noin 108 e/hoitovuorokausi. Tämä tarkoitti hintojen nousua verrattuna aiempiin palveluasumisen hintoihin. Aiemmat hinnat eivät ole kuitenkaan vertailukelpoisia uusiin hintoihin verrattuna johtuen erilaisista palvelusisällöistä.

Aikuispotilaiden suun terveydenhuoltopalveluiden hankinta

Aikuispotilaiden perustason suun terveydenhuoltopalveluita (kiireettömät suun terveydenhuoltopalvelut, kiireelliset suun terveydenhuoltopalvelut ja suuhygienistipalvelut) on tuotettu eri tavoin eri kunnissa ennen Pirkanmaan hyvinvointialuetta. Pirkanmaan hyvinvointialueelle siirtyi vuoden 2023 alussa noin 14 kilpailutettua aikuispotilaiden perustason suun terveydenhuollon palvelua koskevaa sopimusta. Palvelut on aiemmin kilpailuttanut Tampereen kaupunki, jonka strategisena valintana on ollut tuottaa kyseiset palvelut suurelta osin ostopalveluna. Ostopalvelut suun terveydenhuollossa kattavat tällä hetkellä Tampereen osalta noin 35 hammaslääkäri/hammashoitaja-työparin työpanoksen. Tampereella asuvien potilaiden palvelutarpeet ovat noin 50 % koko Pirkanmaan asukkaiden palvelutarpeista.

Aikuispotilaiden suun terveydenhuoltopalveluiden hankinnalla korvattiin vanha kilpailutus uudella kilpailutuksella, joka laajensi palvelut koko Pirkanmaata koskevaksi pois lukien kokonaisulkoistetut alueet. Hankinnan tavoitteena on yhtenäistää palvelut koko Pirkanmaan laajuiseksi ja muun muassa huomioida hoitotakuun kiristyminen sekä suun terveydenhuollon palvelusetelitoiminnan päättyminen. Tarjouspyyntö julkaistiin joulukuussa 2023. Uudet sopimukset tulevat voimaan 1.5.2024.

Ostopalvelujen kustannusten hillitsemiseksi kilpailutuksessa käytettiin hintaleikkuria, joka leikkasi osatarjouskohtaisesti pois tarjoukset, joiden hinta ylitti osatarjouksen kaikkien tarjousten keskiarvon vähintään 30 %:lla. Hinnat pyydettiin kiireettömän ja kiireellisen hoidon osalta toimenpiteelle SFA10 ja suuhygienistipalvelussa toimenpiteelle SAB03, eli hinnat ovat €/referenssitoimenpide. Kiireettömään hoitoon saatiin hyväksytyjä tarjouksia pohjoiselle alueelle yhdeksän (keskiarvohinta 67,65 €), eteläiselle kolme (keskiarvohinta 75,79 €) ja läntiselle kuusi (keskiarvohinta 73,58 €). Kiireellisen hoidon osalta pohjoiselle saatiin viisi (keskiarvohinta 68,16 €), eteläiselle kaksi (keskiarvohinta 75,69 €) ja läntiselle neljä

(keskiarvohinta 72,87 €) hyväksytyä tarjousta. Suuhygienistipalvelun osalta hyväksytyjä tarjouksia saatiin pohjoiselle alueelle 10 (keskiarvohinta 51,76 €), eteläiselle kaksi (keskiarvohinta 62,94 €), ja läntiselle neljä (keskiarvohinta 60,45 €). Tampereen kaupungin vuonna 2020 tehtyyn kilpailutukseen verrattuna pohjoisen alueen (Tampere, Orivesi, Pirkkala) hinnat nousivat kiireettömässä hoidossa noin 46 %, kiireellisessä hoidossa 64 % ja suuhygienistipalvelussa 1,5 %. Hintojen nousuun vaikuttavia tekijöitä olivat Tampereen sopimuksen vuonna 2020 annetut kiinteät hinnat, joita ei ole ollut mahdollista korottaa vuosien varrella mikä tarkoitti nousupainetta sekä aiemmasta käytännöstä poiketen potilastietojärjestelmän käyttökustannukset tuli huomioida tarjoushinnassa.

Henkilöstövuokrauksen hankinta

Hyvinvointialueelle siirtyi kunnista noin 95 henkilöstövuokraussopimusta, jotka olivat sopimusehdoiltaan ja hinnoiltaan vaihtelevia. Lisäksi vuonna 2023 hyvinvointialueella tehtiin 36 uutta sopimusta. Marraskuun 2023 lopussa julkaistiin ensimmäinen koko hyvinvointialuetta koskeva tarjouspyyntö (pl. kunnat, joissa palvelut ovat kokonaisulkoistuksen piirissä). Tarjouspyynnöllä kilpailutettiin 17 ammattinimikkeen henkilöstövuokraus, ja volyyymi kohdistuu pääosin lähihoitajan, sairaanhoitajan ja lääkärin vuokraukseen. Uudet sopimukset tulivat voimaan 1.3.2024.

Hyvinvointialuetasoisien kilpailutuksen ansiosta koko henkilöstövuokraukseen saatiin yhtenäiset sopimusehdot. Henkilöstövuokrauksen kulujen hillitsemiseksi oli tarjouspyynnön tietyille osa-alueille asetettu hintakatto, jonka ylittäneet tarjoukset hylättiin. Kattohintojen arvioidaan laskevan kustannuksia 15 % eli noin 3 miljoonaa euroa vuodessa. Toisilla osa-alueilla oli puolestaan käytössä hintaleikkuri, jonka mekanismina oli leikata saatujen tarjousten keskiarvoa yli 30 % kalliimmat tarjoukset pois.

Acutan ja Valkeakosken päivystys

Aiempi kilpailutus oli tehty vuonna 2019 PSHP:n toimesta ja edellinen sopimuskausi kesti 3 vuotta (2020-2023). Uusi kilpailutettu sopimuskausi on 1.1.2024-28.2.2026, jonka jälkeen sopimusta on mahdollista jatkaa toistaiseksi voimassa olevalla optiokaudella. Sopimus ei sisällä määrästovelvoitteita ja lääkäreitä ostetaan/tilataan Palveluntuottajalta 3 kuukauden vuorosykli kerrallaan. Sopimus on irtisanottavissa kokonaan tai osa-alueittain 6 kk:n irtisanomisajalla. Hankinnassa varauduttiin mahdollisiin muutoksiin kuten, jos Valkeakosken päivystyksen osalta

tehdään muutoksia tai halutaan ostopalvelun määrää pienentää tai kokonaan lopettaa tulevaisuudessa.

Hankintamenettelyssä käytettiin etusijajärjestystä, missä kumpaankin osa-alueeseen valittiin 2 toimijaa. Tällä pyrittiin varmistamaan se, että ensimmäisen toimijan kieltäytyessä toimittamasta lääkäreitä, on sanktiona mahdollisuus tilata toiselta toimijalta lääkäreitä, koska päivystyksen omat henkilöstöresurssit eivät riitä kattamaan kaikkia vuoroja. Tarjouksia saatiin yhteensä 5 kappaletta. Hankinnassa oli laatua varmistamassa tiukat referenssivaatimukset, kuten esim. referenssi, että pitää olla tuottanut edellisen 3 vuoden aikana erikoissairaanhoidon tason päivystystä. Hinnan perusteella ratkaistiin voittaja. Acutan osalta nykyinen palveluntuottaja pysyi samana, muuta Valkeakosken osalta palveluntuottaja vaihtui.

Acutan uuden sopimuksen tuntihinta on hieman korkeampi kuin edellisessä sopimuksessa, mutta Valkeakosken osalta uuden sopimuksen tuntihinta on matalampi kuin edellisen sopimuksen hinta. Hintojen lasku tai pysyminen lähellä aiempaa hintatasoa voidaan pitää hyvänä saavutuksena peilaten viime vuosien yleiseen kustannuskehitykseen sekä siihen, että edellisestä kilpailutuksesta on useampi vuosi aikaa. Kahdesta osa-alueesta Valkeakosken ostomäärät ja kustannukset vuositasolla ovat olleet aiemmalla sopimuskaudella Acutaa suuremmat, joten alustavan arvion perusteella vaikuttaisi siltä, että uusi sopimuspaketti pienentäisi päivystyksen ostopalvelujen kustannuksia, eli kustannukset jäisivät kokonaisuudessaan matalammiksi kuin aiemmalla sopimuskaudella. Toki päivystystoiminnan luonne huomioiden voidaan vain puhua arviosta ja tämä arvio kustannusvaikutuksista on tehty sillä oletuksella, että päivystyspalveluiden tarve ja käyttöaste pysyy samalla tasolla kuin mitä se on ollut muutaman edellisen vuoden aikana.

Ensihoitopalvelut

Aiempi ensihoitopalvelujen hankinta toteutettiin 2020 ja sopimuskausi 2021-2023 kattoi 8 Pirkanmaan maantieteellistä aluetta. Uuden hankinnan suunnittelun lähtökohtana oli keväällä 2023 aluevaltuuston hyväksymä pelastustoimen palvelutasopäätös vuosille 2024-2026, jossa linjattiin, että tulevassa hankinnassa hyvinvointialueen oman tuotannon osuus on noin 70 % ja ulkoisten palveluntuottajien osuus on vastaavasti noin 30 %. Uusi hankinta on palvelutasopäätöksen mittainen ilman optioita (2024-2026) ja kilpailutuksen piiriin kuuluvat osa-alueet kattavat 4 maantieteellistä aluetta.

alue	tunnit, yksiköt	tunnit yht	osuus yksityisistä tunneista	osuus kokonaisuudesta
Hämeenkyrö	24	48	21 %	6 %
Ikaalinen	24			
Sastamala	60	84	37 %	11 %
Punkalaidun	24			
Orivesi	24	60	26 %	8 %
Juupajoki	12			
Kuhmoinen	24			
Mänttä-Vilppula	36	36	16 %	5 %
yhteensä	228	228	100 %	30 %

Kokemukset aiemmasta hankinnasta olivat, että laatukriteerien käyttäminen hankintamenettelyssä ei takaa parempaa palvelua tai palveluntuottajaa. Tämän vuoksi uudessa kilpailutuksessa nostettiin laadullisia minimivaatimuksia suhteellisen korkealle, millä varmistetaan laadukas palvelu, ja voittajat ratkaistiin tarjotun hinnan perusteella. Monituottajamalli pyrittiin huomioimaan siten, että yksi tarjoaja voi maksimissaan voittaa kaksi osa-aluetta. Tarjouksen jätti määräaikaan mennessä seitsemän yritystä. Tarjousvertailun perusteella valittiin sopimuskumppaneiksi kolme palveluntuottajaa.

Edellisen kilpailutuksen ja nykyisten sopimushintojen perusteella kolmivuotisen sopimuskauden arvoksi arviointiin ennen kilpailutusta maksimissaan 30 miljoonaa euroa. Hankinnan toteutunut arvonlisäveroton vuosiarvo on sitoumuksetta noin 8,3 miljoonaa euroa vuodessa ja noin 25 miljoonaa euroa sopimuskauden aikana.

Digiklinikka

Digiklinikalla tuotetaan perusterveydenhuollon hoitajan ja lääkärin etäpalveluita. Kyseessä on uudenlainen digitaalinen palvelu Pirkanmaan hyvinvointialueella, eikä vastaavasta toiminnasta näin laajassa mittakaavassa ole aiemmin kokemusta. Sen vuoksi hankinta ja hankintamenetelmät poikkesivat perinteisesti kilpailutuksista jonkin verran. Hankinnan kohde kattaa digitaalisessa kanavassa tapahtuvan moniammatillisen digiklinikka-palvelutuotannon, digitaalisen asioinnin teknologia-alustan, digiklinikka-palvelun käynnistystä koskevan projektitoimituksen ja laajan kehittämissyhteistyön koskien mm. teknologia-alustaa ja digitaalista palvelutuotantoa. Digiklinikalla tulee työskentelemään sekä ulkoisen palveluntuottajan että

Pirkanmaan hyvinvointialueen henkilöstöä. Käyttöön otettava digitaalinen palvelualusta tulee samalla hyödynnettäväksi myös muille lääkäreille ja hoitajille sote-asemilla.

Hankintaprosessi toteutettiin vuoden 2023 aikana neuvottelumenettelyn avulla, johon valittiin kolme palveluntuottajaa osallistumishakemusten perusteella. Valittu menettely toi merkittäviä etuja tarjouspyynnön ja hankintaprosessin näkökulmasta. Toimittajien kanssa toteutettiin neljä neuvottelukierrosta, joiden pohjalta hankinnan palvelukuvauksesta saatiin monipuolisempi ja täsmällisempi keskusteluissa nousseiden täsmennysten perusteella. Hankinnalla haettiin palveluntuottajaksi toimittajaa, joka sitoutuu kehittämään digiklinikkaa ja sen toimintaa yhdessä Pirhan kanssa ja mahdollistaa palvelun tuottamien tulosten jatkuvan parantamisen ja tuloksellisen johtamisen. Digiklinikan palvelun kehittymisen myötä samalla panoksella on mahdollista saada jatkossa parempia hoitotuloksia ja tehokkaampaa hoitoa. Hankinta perustuu osapuolten väliselle kumppanuudelle ja on monipuolisempi kuin perinteinen tilaaja-tuottajamalli. Pirkanmaan hyvinvointialueen roolia digiklinikatoiminnan toteutuksessa kasvatetaan ajan myötä osaamisen karttuessa.

Hankinnassa hinnan painotus oli 40 % ja laadun painotus 60 %. Kilpailutuksen voittanut toimittaja oli vertailuhinnaltaan edullisempi ja arvioitiin jokaisen laatukriteerin osalta paremmaksi. Teknologia-alustan laajennusoptio mahdollistaa alustan käyttöönoton kaikilla sote-palveluiden palvelulinjoilla. Voittaneen toimittajan kehittämiskumppanuuden palvelulupaus sisälsi palvelukuvauksen minimivaatimukset ylittäneitä ominaisuuksia ja laajennuksia vakiohintaan sisältyväksi, mikä teki tarjouksesta kokonaistaloudellisesti edullisemmän. Digiklinikka on uusi avaus, joten saatua hintaa ei voida verrata aiempaan. Valtakunnallisesti markkinahintoja tarkastellen hankintaa voidaan pitää saadun hinnan osalta varsin hyvin onnistuneena. Digiklinikka kytkeytyy vahvasti Pirhan palveluverkkouudistuksen toimeenpanoon. Palveluverkkoa koskevilla uudistuksilla Digiklinikka mukaan lukien tavoitellaan kustannusvaikuttavuutta, mutta tämä edellyttää merkittäviä toimintatapojen ja -mallien muutoksia, joten kokonaisuudessaan kustannusvaikutukset ja tavoiteltavat kustannushyödyt tulevat todentumaan seuraavien vuosien aikana.

Lastensuojelun sijaishuollon hankinta

Aiempi lastensuojelun sijaishuollon laitoshoidon ja ammatillisen perhehoidon hankinta toteutettiin vuonna 2019 Tampereen kaupungin toimesta. Sopimuskausi kesti neljä ja puoli vuotta. Hankinta kattoi 22 Pirkanmaan kuntaa. Uusi kilpailutettu sopimuskausi on 01.06.2023 -

31.05.2026, jonka jälkeen sopimusta on mahdollista jatkaa toistaiseksi voimassa olevalla optiokaudella. Tarjouksen jätti 155 tarjoajaa. Ammatilliseen perhehoitoon tarjouksia tuli 26 kappaletta ja keskihinta oli 254,85 €/vrk. Perustason laitoshoitoon tarjouksia tuli 128 kappaletta ja keskihinta oli 338,46 €/vrk. Erityistason laitoshoitoon tarjouksia tuli 250 kappaletta ja keskihinta oli 480,58 €/vrk. Vaativan tason laitoshoitoon tarjouksia tuli 22 kappaletta ja keskihinta oli 676,23 €/vrk. Erityiseen huolenpitoon saatiin yksi tarjous ja sen hinta oli 688 €/vrk. Tämä tarkoitti huomattavaa hintojen nousua verrattuna aiempiin hintoihin.

Aiemman kilpailutuksen hinnat ovat vertailukelpoisia uuden kilpailutuksen kanssa tuotteiden ollessa samat. Lastensuojelulain päivitys aiheutti kuitenkin tuotteiden sisältöihin muutoksia. Hintoja verratessa on myös huomattava, että usean palveluntuottajan hinta oli jäänyt laahaamaan aiemman kilpailutuksen tarjouksen jättövaiheeseen eli 2018 vuoden hintatasoon. Lisäksi uudessa sopimuksessa on määritelty kiinteä hintakausi vuoden 2024 loppuun saakka, jolloin korkeissa tarjoushinnoissa näkyy palveluntarjoajien varautuminen kiinteään hintakauteen. Tämän jälkeen hinnat tarkastetaan vuosittain sovitun indeksin nousuun peilaten. Hinnat voivat kuitenkin nousta enintään 3,5 % yhden hinnantarkastuksen yhteydessä.

Lastensuojelun sijaishuollon kustannuskehitys ja Pirkanmaan hyvinvointialueen strategiset tavoitteet huomioiden lasten, nuorten ja perheiden palvelulinja on lähtenyt suunnittelemaan ja toteuttamaan laitoshoidon sijaishuollon palvelujen, lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelujen sekä varhaisempien palvelujen oman tuotannon vahvistamista.

Kotitori-palveluintegraattorin hankinta

Kotitori-palveluintegraattorin palvelut kilpailutettiin alkuvuodesta 2023. Erityisesti ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden neuvontaan ja palvelutuotannon ohjaamiseen sekä kehittämiseen pohjautunut toimintamalli tuotti vuodesta 2009 lähtien Tampereen kaupungille merkittäviä kustannussäästöjä ja hyötyjä ikääntyneiden ja vammaisten palvelutarpeiden ennaltaehkäisyssä sekä kotihoidon ja kotona asumista tukevien palveluiden laadun varmistamisessa, palvelutuotannon toimintamallien uudistamisessa ja palvelumarkkinoiden kehittämisessä. Hyvinvointialueen palveluiden järjestämistä koskeva lainsäädäntö ei kuitenkaan mahdollistanut vastaavalla toimintamallilla jatkamista Pirkanmaan hyvinvointialueen toimesta. Erinomaisesti toiminut konsepti päätettiin uudistaa vastaamaan hyvinvointialueen tarpeita.

Toimintamallin muutosten myötä useita Kotitori-palveluintegraattorin kautta ostopalveluna toteutettuja kotona asumista tukevia palveluita siirrettiin hyvinvointialueen omaksi toiminnaksi tai

hyvinvointialueen erikseen kilpailuttamiksi palveluiksi (mm. turva- ja kauppapalvelu sekä kotihoidon henkilöstövuokraus). Osasta hankintaan aiemmin sisältyneistä kotihoidon tukipalveluista luovuttiin hyvinvointialueen palvelulinjausten mukaisesti. Kotitori-palveluintegraattorimallin ytimenä olleen palveluneuvonnan ja -ohjauksen palvelualue laajeni koskemaan koko Pirkanmaan hyvinvointialuetta aiemman Tampere–Orivesi-alueen sijaan. Myös Kotitori-palveluintegraattorin tehtäväkenttää lasten ja perheiden neuvonnassa ja ohjauksessa vahvistettiin. Kotitori-palveluintegraattorin tehtäviin sisällytettiin edelleen Tammelan lähitorin palvelutoiminta sekä joitakin palvelutuotannon koordinointiin, järjestelyyn ja kehittämiseen liittyviä tehtäviä. Kotitori-palveluintegraattorin roolia Pirkanmaan alueen yksityisiä ja kolmannen sektorin palveluntuottajia koskevan tiedon kokoamisessa, niin asiakkaiden, lähitorien kuin Pirkanmaan hyvinvointialueen asiantuntijoiden käyttöön, vahvistettiin.

Hankinta toteutettiin kaksivaiheisena neuvottelumenettelyinä. Neuvottelut käytiin kolmen tarjoajan kanssa, jotka kaikki jättivät tarjouksen. Tarjouspyynnössä ilmoitettuna valintaperusteena oli kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous. Hinnan painoarvo vertailussa oli 65 % ja laadun 35 %. Hankinnan arvonlisäveroton vuosiarvo on sitoumuksetta noin 2 miljoonaa euroa. Uusi sopimuskausi on voimassa 01.07.2023 - 30.06.2026. Määräaikaisen sopimuskauden jälkeen sopimus jatkuu toistaiseksi voimassa olevana.

Tampereen kaupungin aikana Kotitori-palveluintegraattorin hankintasopimuksen arvo oli noin 15 miljoonaa euroa vuodessa, josta nykyiseen palvelukokonaisuuteen verrattavien palveluiden kustannukset olivat Tampereen ja Oriveden osalta noin 2 miljoonaa euroa vuodessa.